

स्थिते । इदञ्च सौम्यक्रूराणां बलं स्थानवशात् समम् ।
 एतदेव फलं विद्धि सौम्ये क्रूरे विपर्ययात् । स्थान-
 वेधसमायोगात् यत्संख्यं जायते बलम् । तत्संख्यं
 वेधवक्षन्नां फलं ज्ञेयं शुभाशुभम् । यद्वाः सौम्या-
 स्तथा क्रूराः वक्राः शीघ्रोच्चनीचगाः । स्थानञ्च वेध-
 मित्येवं बलं ज्ञात्वा फलं वदेत् । यत्कर्महे फलं द्विजं
 त्रिगुणं खोद्वंस्थिते । स्वभावजं फलं शीघ्रे नीचस्थेऽर्द्ध-
 फलोपहः । तथिराश्वंशनच्छत्रं विद्धं क्रूरग्रहेण
 यत् । सर्वेषु शुभकार्येषु वर्जयेत्तत् प्रयत्नतः । न
 नन्दति विवाहे च यात्रायां न निवर्त्तते । न रोगात्-
 मुच्यते रोगो वेधबलाकतोद्यमः । रोगकाले भवेद्देधः
 क्रूरखेचरसम्भवः । यत्कर्मत्वा, भवेन्मृत्युः शीघ्रे चाप्य-
 रुजान्वितः । वेधस्थाने रणे भङ्गो दुर्गे खण्डः
 (भङ्गः) प्रजायते । कविप्रवेशनं तत्र योधा-
 चातश्च तत्र वै । (कविशौरयोद्धा) । “यत् पूर्वोदि-
 काद्यां दृष्टराश्यादिगो रविः । सा दिगस्तमिता
 ज्ञेया शेषास्तिष्ठः सदोदिताः । ईशानस्याः स्वराः
 प्राचरां ज्ञेया आग्नेयगा यमे । नेत्रैस्तस्याश्च
 वारुण्यां, वायव्यां सौम्यगा मताः । नक्षत्राणि
 स्वरा वर्णा राशयस्त्रिययोद्विधः । ते सर्वेऽस्तमिता
 ज्ञेया यत् भातुस्त्रिमासिकः । नक्षतोऽस्ते रुजा,
 वर्णे हानिः, शोकः स्वरेऽस्तमे । राशौ विघ्न, स्तिथौ
 भीतिः, प्रज्ञाशो मरणं भवेत् । यात्रा युद्धं विवादश्च
 द्वार प्रासादहर्म्यप्रयोः । न कर्त्तव्यं शुभं चान्यदस्ता-
 गाभिमुखं नरैः । अस्ताशयां स्थितं यस्य नाम्नः प्रथम-
 मक्षरम् । स आर्त्तः सर्वकार्येषु ज्ञेयो देवहतो नरः ।
 अरौ कोटि तथा युद्धे चातुरङ्गे महाबलि । त्यजेदस्त-
 गतान् योद्धा यदोच्छेद्विजयं रणे । नक्षतोऽभ्युदिते पुष्टि,
 वर्णे लाभः, स्वरे सुखम् । राशौ जय, स्तिथौ तेजः
 पटाग्निः पञ्चकोदये । प्रश्नकाले भवेद्द्विजं यत्कर्म क्रूर-
 खेचरैः । तद्दुष्टं, शोभनं सौम्ये, मिश्रं मिश्रफलं भवेत् ।
 यत्तैर् विद्धं यत्कर्म फलं लग्नस्वभावतः । ज्ञातव्यं दे-
 गिकेन्द्रेण भाषितं यच्चरादिकम् । (शीघ्रोदये सौम्यवि-
 लग्नवर्गे लग्नेऽपि वा सौम्ययुते शुभं स्यात् । अतोऽन्यथा-
 त्ये तत्तद्व्याप्यं, मिश्रं विभिन्नैरधिक्कं वलाद्यैः । केन्द्रीप-
 गानवमपञ्चमगाय सौम्याः केन्द्राद्यर्जमशुभास्तपडाय-
 संस्थाः । सर्वार्थसाधनकराः परिपृच्छतां स्युर्देभिर्विप-
 र्ययगतेस्तु विपर्ययः स्यात् । लग्नाधिनाद्योयदि केन्द्रगः

स्यात् तस्मिन्नेतस्य च केन्द्रगं वा । व्ययादकेन्द्राग्यपहाय
 पापा अन्यत्र याता यदि तच्छुभं स्यात् । व्याद्योलग्न-
 धिपः कार्ये लग्ने कार्याधिपोयदि । लग्नपः कार्यप-
 चापि लग्ने यदि हतोयकः । चतुर्थः कार्यगौ स्यातां
 यदि लग्नपकार्यपौ । कार्यसिद्धिस्तदा ज्ञेया मित्ये-
 दधिकं फलम् । एवं दृष्टवशाज्ज्ञेयं फलं तद्वस्तुतयम् ।
 प्रश्ननाडीस्थितो दूतोयत् पृच्छति शुभाशुभम् । तत् सर्वं
 सिद्धिमाप्नोति शून्ये शून्यं समोरणे । आदौ शून्यगतः
 पृच्छेत् पश्चात् पूर्णो विभेदो यदि । तदा सर्वार्थसिद्धिः
 स्यात् वामे वामं न संशयः । आसप्रवेशकाले चेद् दूतो-
 जल्पति वाञ्छितम् । तस्यार्थसिद्धिमाप्नोति निर्गमे भास्ति
 सुन्दरम् । ऊर्ध्ववामापतोदूतो ज्ञेयो वामपथस्थितः । पृष्ठे
 दले तथापस्तादृक्वाहौ गतोमतः । यात्रादानविवाहेषु
 वस्त्रालङ्कारभूषणे । शुभे कर्मणि सम्यौ च प्रवेशे वामगः
 शुभः । कलह दूतयुद्धेषु ज्ञानभोजनभक्षणे । व्यवहारे
 भये भङ्गे दक्षिणाङ्गी प्रशस्तोत्तः । अन्यप्रकरस्तोक्त
 मेतत् ज्यो० त० प्रक्षिप्तम् । “क्रूरैरुभयतोपिद्धा यस्या-
 जरतिथिस्वराः । राशिचिह्नाश्च पश्चापि तस्य सन्त्युर्न
 संशयः । मण्डलं नगरं यामोदुर्गे देवालयं पुरम् ।
 क्रूरैरुभयतोवेधे विनश्यन्ति न संशयः । क्तिकायां
 तथा पुष्पे रेवत्याश्च पुनर्वसौ । वेधे सति क्रमाद्देधो-
 वर्णेषु ब्राह्मणादिषु । पश्चात्तयं तथाग्नेयं ब्राह्मणानां
 प्रकीर्त्तितम् । उत्तरावितयं पुष्यं क्षत्रियाणां विनिर्हि-
 शेत् । पौष्णं मैत्रं मघा चैव प्राजापत्यं विशाण्वतेः ।
 आदित्यमश्विनीं हस्तं शूद्राणामभिजित्तथा । विद्धै-
 रेभिर्हि जातीनां कारकाणां च शेषके । तौल्यं भाग्यं
 रसोधान्यं गजाश्वादिचतुष्टयाः । सर्वं मघार्घतां
 याति यावत् क्रूरोव्यधे स्थितः । क्रूरवेधसमायोगे
 यस्योपग्रहसम्भवः । तस्य सन्त्युर्न सन्देहो रोगाहापि
 रणेऽपि वा । सर्वभात् पञ्चमं धिष्ण्यं ज्ञेयं विदु-
 न्मुखाभिधम् । शून्यद्वारमभं प्रोक्तं सच्चिपोतश्चतुर्ह-
 थम् । केतुरष्टादशं प्रोक्तमुक्ता स्यादेकविंशतिः । द्वाविं-
 यतितमं कर्मस्त्रयोविंशश्च यज्ञकम् । निघातश्च चतु-
 र्विंशस्तु व्याहृष्टपञ्चहाः । प्रस्थाने विद्वदाः प्रोक्ताः
 सर्वकार्येषु सर्वदा । प्रसङ्गादत्र
 १ पङ्नाडीचक्रं नवनाडीचक्रप्रोक्तं यथा “जन्मभं कर्म
 आधानं यिनाशः सासदायिकम् । सांघातिकमिदं धिष्ण्यं
 पट्कं सार्यजनीनकम् । जातिदेशाभिधेकैश्च नव धिष्ण्यानि